

**DEN HØYERE
PÅTALEMYNDIGHET
Riksadvokaten**

Justis- og beredskapsdepartementet, Lovavdelingen

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

20/2260 - 2 / ABG007

23.01.2021

Høringssvar - endringer i prosessregelverket (signaturløsninger, forkynnelser mv.)

Det vises til departementets høringsbrev 18. desember 2020 med bilag.

Riksadvokaten er, som departementet vil være kjent med fra tidligere innlegg i sakens anledning, i utgangspunktet skeptisk til at midlertidige lovendringer, som er innført på kort varsel i en ekstraordinær situasjon, foreslås innført permanent, uten at disse har vært gjenstand for ordinær lovforberedelsesprosess. Når det er sagt, har en merket seg at en i høringsnotatet har begrenset seg til forslag som fremstår som særlig aktuelle, og relativt lite kontroversielle, å videreføre.

Riksadvokaten har merket seg at den foreslåtte signaturløsningen, som er hjemlet i den midlertidige loven av 26. mai 2020 nr. 47 § 7 første ledd, bygger på Digitaliseringsdirektoratets eSigneringsløsning, og er en sikker og betryggende signaturløsning som har fungert godt under pandemien. Domstoloven § 197a åpner allerede i dag for at en slik løsning kan innføres permanent, og riksadvokaten støtter et slikt forslag. En har merket seg at det vil utarbeides rutiner for arbeidsprosesser som sikrer korrekt rekkefølge ved signeringen.

Når det gjelder bildesignaturløsningen, som har vært hjemlet i den midlertidige loven § 7 annet ledd, fremstår den som noe mindre betryggende enn ovennevnte signaturløsning. Domstolens behov for å bruke en slik alternativ løsning er videre begrenset. Ut fra det som er opplyst i høringsnotatet, synes det ikke å være behov for en slik signaturløsning ved behandling av straffesaker. Riksadvokaten kommenterer derfor ikke den løsningen noe nærmere.

Forslaget til ny, permanent bestemmelse om elektronisk forkynnelse, jf. § 12a i den midlertidige loven har en ingen innvendinger mot. Det kan imidlertid med fordel foretas en mindre presisering i bestemmelsens annet ledd siste punktum, ved at ordet "rette (mottaker)" tilføyes.

Riksadvokaten er enig i at telefonforkynnelse (s. 24) bør begrenses til forhold som etter sitt innhold er egnet for en slik forenklet forkynningsmåte. Det må i tilfelle gis nærmere retningslinjer, som presiserer hva det i så fall siktes til og - ikke minst - hvilke type dokumenter som ikke lovlig kan forkynnes på en slik måte. I annet ledd i den foreslåtte bestemmelsen bør det uansett tilføyes at "innholdet av" dokumentet må være gjengitt, samt at innholdet "er oppfattet" av mottakeren.

Riksadvokaten er skeptisk til forslaget i tredje ledd om telefonforkynnelse overfor personer som i rettsmøte er pålagt å være tilgjengelig for slik forkynnelse i et bestemt tidsrom, særlig den delen av forslaget som går ut på at "forkynnelse skal anses å ha skjedd hvis det ikke oppnås kontakt med mottakeren etter to forsøk i det aktuelle tidsrommet, med mindre det er grunn til å tro at mottakeren har gyldig fravær". Selv om kravet til "egnethet" begrenser hvilke dokumenter som kan forkynnes på en slik måte, jf. første ledd i den aktuelle bestemmelsen, synes praktiske hensyn å ha fått gjennomslag i en grad som ikke nødvendigvis er forenlig med formålet bak forkynningsreglene. Siste ledd i den midlertidige bestemmelsen i § 12 b om dette, som etter forslaget skal gjøres permanent, inneholder et krav om å sende kopi av det dokumentet som ble forkynt til den det ble forkynt for, med en bekreftelse på at forkynning har skjedd, samt når og hvordan dette skjedde. I de tilfeller hvor det kan være behov for en slik bekreftelse, vil det formodentlig kunne ha betydning på hvilket tidspunkt vedkommende mottar denne. Det kan således reises spørsmål om den skriftlige underretningen bør skje innen en nærmere angitt frist.

En har merket seg departementets foreløpige vurdering av forslag som gjelder regler om en utvidet adgang til fjernmøter og fjernavhør. Den synes for straffesakenes del, å gi et godt utgangspunkt for det videre arbeid med disse spørsmål. Særlig punkt 6.5.3.3 om bruk av fjernmøter under hoved- og ankeforhandling bør bearbeides ytterligere. I punkt 6.5.3.4 konkluderes det med at departementet, når det gjelder bruk av fjernmøte i saksforberedende rettsmøter, vil avvente behandlingen av straffeprosessutvalgets forslag til § 122a i domstolloven. Samtidig fremmes det forslag til lovendringer på andre punkter, hvilket kan synes noe inkonsekvent.

Riksadvokaten er likevel ikke negativ til departementets forslag i høringsnotatet punkt 6.5.6 om å tilføye i straffeprosessloven § 43 femte punktum at rettsmøte for avsigelse av dom kan skje ved fjernmøte, samt at dommernes votering i straffesaker i Høyesterett kan skje ved fjernmøte, jf. samme lov § 32 tredje ledd.

Det er i høringsnotatet punkt 6.5.6 bedt om synspunkter på hvilken modell for en permanent regulering av en utvidet adgang til fjernmøter og fjernavhør som bør velges. Det kan nok være hensiktsmessig å forankre slike eventuelle endringer i domstolloven og straffeprosessloven, som foreslått, og endre straffeprosessloven § 109a om fjernavhør tilsvarende, uten at riksadvokaten tar endelig standpunkt til dette nå.

Departementet har også bedt om en tilbakemelding på om det er behov for at midlertidige reglene §§ 4-6 om utvidet adgang til skriftlig behandling av saker i domstolene, blir permanente. En har merket seg at Domstolsadministrasjonens erfaringer som er formidlet i

brev 20. august 2020, og at Dommerforeningen har sluttet seg til disse synspunktene. Riksadvokaten har på det nåværende tidspunkt ikke kjennskap til annen erfaring, som kan gi grunnlag for en annen vurdering.

Knut Erik Sæther
ass. riksadvokat

Anders Blix Gundersen
statsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur